

Women's Right in Turkey

By Nazan Moroğlu, LL.M.

Lawyer, Co-ordinator of the Union of Women Organizations in Istanbul, President of the Association of Turkish Graduate Women. Gender law expert and lecturer at Yeditepe and MEF Law Faculty.

<https://www.dissidentblog.org/en/articles/today-girls-are-born-more-backward-life-standard-their-mothers> 25 September 2017

TODAY GIRLS ARE BORN INTO A MORE BACKWARD LIFE STANDARD THAN THEIR MOTHERS

In 1928, the President of Turkey, Mustafa Kemal Atatürk said:

“...The social reforms and progress cannot be actualized without the support of women. A society that neglects women is destined to left behind. Women have to see the world through their own eyes”.

After the Turkish Republic was founded in 1923, equality between women and men was one of the fundamental principles. Atatürk, the founder of the new state, wanted to create a secular republic. Consequently, the new government passed a Civil Law that banned polygamy, required civil marriage, and made women legally equal to men in terms of divorce, inheritance, and testimony in the courts. The creation of a secular state, the first-ever in a Muslim country made it possible to pass legislation that recognized women and men as equal citizens. These reforms included the separation of religion and state affairs (secularism); introduction of modern, contemporary education; co-education for boys and girls (1924 Constitution); a new alphabet; equal rights for women, and the introduction of Western legal codes, dress and calendar.

The Latin alphabet replaced the Arabic script in 1928, building a bridge to western contemporary culture. Turkish women were granted the right to vote and to be elected as Members of Parliament in 1934. After the elections, eighteen women held chairs in

the Parliament. In 1935 Turkey was the 2nd country in the world in terms of “the number of women MP’s”.

Turkey is a society between modernization and tradition. Its Constitution and other laws guarantee the equality between women and men. Turkey has also undertaken to further develop policies in accordance with international agreements such as the United Nations Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women. This particular treaty is a powerful key to open the doors to gender equality.

But in spite of this, the lives of many women today are still shaped by social and religious customs instead of constitutional rights and the Civil Code. During the last decade, religious conservatism found a large area to grow and have pushed regulations, trying to discipline women into a domestic sphere.

I recall the famous verses of our renowned poet Nazım Hikmet with a sad tingling within me: “I am ahead of my father, behind my unborn child”.

I think nowadays, our girls are born into a more backward life standard than their mothers and even their grandmothers. And members of the governing party are promoting the idea in their public speeches

- “that all women should have at least three children”
- “pregnant women should stay at home, should not walk on the streets;
- “women are women and men are men. Is it possible for them to be equal?”;
- “a woman should be chaste, she should not laugh in public”
- "family planning and contraception are not for Muslim families... A woman who rejects motherhood, who refrains from being around the house, however successful her working life is, is deficient, is incomplete.”

One starting point was the abolishment of the Ministry responsible for Women Issues. In 2011 it was replaced by the Ministry for Family Affairs and Social Politics. Women in Turkey are discriminated in the fields of access to education, work life and participation in political life. Women are not included in decision making processes. Locking up women in the structure of a Ministry of Family Affairs and Social Politics would mean to ignore all problems beyond family life, and this is a step backwards for equality of men and women, as well as for democracy. What we need is actually a

Ministry for Women Issues involving stopping violence against women, early and forced marriages, underemployment of women and female poverty. There is a huge problem - violence against women and honor killings- to be solved. In Turkey, 39 percent of women are subjected to physical violence by her husbands, ex-husbands or male family members. According to the data based on reports in local and national news agencies between 2014 – (July) 2017 men killed 1094 women.

Step by step social life in Turkey is trying to be formed in line with religious rules. In Turkey there are 919 marriage bureaus in 81 provinces.

And now we are talking on a draft law proposal allowing “müftü” - religious civil servants who work under the umbrella of Turkish Directorate of Religious Affairs, and do not presently have the right to perform civil marriages - to be able register civil marriages.

This is not a regulation that emerged out of need, and the bill, submitted to the parliament on July 25th 2017, caused a major controversy.

The reason for muftis to be given authority to officially register marriages is said to be in order for citizens to have easy access to marriage procedures and for such procedures to be completed faster.

So, what kinds of difficulties were faced by the municipality offices in solemnization procurers that such need (for muftis to be given authority) has emerged? There is no answer for this question.

As women lawyers and NGO's in Turkey, we want this proposal, which we think will cause major problems especially in regards to women's rights, to be withdrawn from parliament. Because, first of all, Turkey is a secular state of law and state services and religion services must be separated. The principle of secularism is the most fundamental assurance of women's rights. Secondly, the rule on the official marriage registration is protected in our Constitution's 174th article, under the civil code law. Therefore, giving authority to a religion officer to officially carry out marriages is a violation of the Constitution. Another reason for our reaction to this proposed change is the fact that this service, which is normally provided for all citizens, will now be

carried out only in consideration of Sunni Muslim citizens, leaving out all other religions and sects in a discriminative way.

We all know gender equality is the basic principle of democracy as well as a condition for sustainable development. Last but not least, the women's groups are about changing patriarchal mindsets and about forcing society to recognise the dignity of women as individual human beings.

Türkiye'de Kadın Hakları

Nazan Moroğlu, LL.M

Avukat, İstanbul Kadın Kuruluşları Birliđi Koordinatörü, MEF Ü. Hukuk F. Öğretim Görevlisi.

Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün 1928 yılında söylediği sözü hatırlatmak istiyorum:

“... Sosyal reformlar ve ilerlemeler kadınların desteği olmadan gerçekleşemez. Kadınlarını geri bırakan milletler geri kalmaya mahkumdur. Bırakınız kadınlar dünyayı kendi gözleriyle görsünler..”

Atatürk'ün önderliğinde 1923 yılında kurulan Türkiye Cumhuriyetinin ilk yıllarında yaşama geçirilen devrimlerle din esaslarına dayalı hukuk sistemi terkedilmiş yerine laik hukuk düzeni benimsenmiştir. Böylece, nüfusun büyük çoğunluğu müslüman olan bir ülkede kadın erkek eşitliği yasalarla güvenceye alınmıştır. Özellikle 1926 yılında Medeni Kanunun kabulüyle erkeklerin birden çok kadınla evlenmesi yasaklanmış tek eşlilik kuralı ve erkeğin “boş ol” demesi ile boşanma yerine, mahkeme kararı ile boşanma getirilmiş, mirastan erkek çocuğun tam pay, kız çocuğun yarı pay alması yerine her ikisinin eşit pay almaları kabul edilmiştir. “Evlenme yaşı” belirlenmesi ve “resmi nikah” kuralı kadın haklarının güvencesi olmuştur.

Osmanlı'da ve Cumhuriyetin ilk yıllarında da kullanılmakta olan Arap alfabesi yerine çağdaş batı kültürüyle köprü kurulması amacıyla 1928 yılında Türkçe ABC kabul edilmiştir. Türkiye'de kadınlar 1934 yılında milletvekili seçme ve seçilme hakkında sahip olmuşlardır. 1935 yılında yapılan genel seçimler sonucu parlamentoda kadın milletvekili oranıyla Türkiye dünyada 2. sırada yer almıştır.

Türkiye, çağdaş uygarlık düzeyine erişen yurttaşlar ile geleneksel yaşam biçimini sürdüren yurttaşların birarada yaşadığı bir ülkedir. Anayasada ve yasalarda erkekler ve kadınlar eşit haklara sahiptir. Türkiye, kadınların güçlendirilmesi amacıyla CEDAW ve

Avrupa Konseyi İstanbul Sözleşmesi başta olmak üzere uluslararası sözleşmeleri onaylamıştır.

Ancak, eşit yasal haklara sahip olmasına rağmen, günümüzde kadınların gelenek veya din kuralları adına Anayasa ve başta Medeni Kanunda yer alan haklarını kullanmasının önündeki engeller aşılanamamıştır. Son on yıldan beri kadını birey olarak görmeyen, din adına söylemlerle ülkeyi yönetmekte olan muhafazakar zihniyet kadının yaşam alanını aile içi sorumluluklarla sınırlamaya çalışmaktadır.

Burada, ünlü şair Nazım Hikmet'in sözünü tekrarlamak isterim: "Ben babamdan ileri, henüz doğmamış çocuğumdan geriyim" demişti. Türkiye'de toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve kadına bakış açısı bu şekilde sürdüğçe, ne yazık ki "yeni doğacak kız çocukları annelerinden, hatta büyük annelerinden geride" olacaklar.

Bilindiği gibi, siyasi iktidarın söylemleri de geriye gidişi hızlandıracak niteliktedir. Örneğin;

- "kadınlar en az üç çocuk doğursun"
- "hamile kadın sokaklarda gezmesin,
- "kadın ile erkeği eşit konuma getiremezsin, fitratına terstir"
- "iffetli kadın uluorta gülmemeli"
- "müslüman aile, aile planlaması anlayışı içinde olamaz, anneliği reddeden kadın yarım, eksiktir".. bu söylemlerden bazılarıdır.

Son zamanlarda kadın haklarında geri adımlar giderek söylemden eyleme yöneltmiştir. Örneğin, 1990 yılında kurulmuş olan Kadından Sorumlu Devlet Bakanlığı 2011 yılında kaldırılmış, yerine Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı kurulmuştur. Oysa Türkiye'de kadının sorunu sadece aile içinde değildir. Kadınların yaşadığı eğitime erişim, istihdam, siyasal yaşama katılım, şiddet sorunları çözüm beklemektedir. Ülkemizde kadına yönelik şiddet giderek artıyor, her üç kadından biri şiddet mağduru; kadın cinayetleri durmuyor, sadece basına yansıyan sayılara göre 2014 yılından Temmuz 2017'ye kadar büyük çoğunluğu eşi, boşandığı kişi olmak üzere 1094 kadın, erkekler tarafından öldürülmüştür. Bu nedenle acilen yeniden Kadın Bakanlığının kurulmasına ihtiyaç vardır.

Türkiye laik bir hukuk devleti olmasına rağmen, siyasi iktidar adım adım dine dayalı yaşam biçimini yerleştirmeye, yasaları bu yolda değiştirmeye çalışıyor. Temmuz ayında parlamentoya sunulan Nüfus Hizmetleri Kanununda değişiklik Tasarısında, Diyanet İşleri Başkanlığının il ve ilçelerde temsilcisi olan "müftülere" "resmi nikah" yetkisi verildiği görülmektedir.

Tasarıda değişikliğin gerekçesi "vatandaşların evlilik işlemlerini kolaylaştırmak, evlilik hizmetlerine daha kolay ve seri bir şekilde ulaşmasını sağlamak" olarak belirtilmiştir. Oysa böyle bir ihtiyaç yoktur, çünkü Türkiye'de belediyelerde 919 Evlendirme dairesi vardır ve her hangi bir gecikme olmaksızın evlilik işlemleri yapılmaktadır. Nasıl daha seri işlem yapılacak, Medeni Kanunun evlilik yaşı, tek eşlilik kuralları görmezden mi gelinecek? Bu sorulara yanıt verilmemektedir. Ayrıca, Müftüye resmi nikah yetkisi vermek demek, laik hukuktan, Medeni Kanundan vazgeçmek demektir. Bu değişikliğin meclisten geçmesi halinde, sadece islam

dininin temsilcisi olan müftüye bu yetki verilmiş, ama diğer dinlerden olan yurttaşların durumu gözardı edilmiş olacaktır, bu da laikliğe aykırıdır. Kadın kuruluşları ve kadın avukatlar, bu Tasarının geri çekilmesi için mücadele etmektedirler.

Bir ülkede gerçek demokrasinin ve sürdürülebilir kalkınmanın sağlanmasında temel kriterinin toplumsal cinsiyet eşitliğiyle mümkün olacağını biliyoruz. Birleşmiş Milletlerce kabul edilen ve üye ülkelerden 2030 yılına kadar ulaşmaları beklenen 14 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi arasında önemli bir ana hedef de toplumsal cinsiyet eşitliğidir.

Sonuç olarak kadın kuruluşları dayanışma içinde, erkek egemen zihniyet kalıplarının değiştirilmesi, kadınlara toplum içinde birey olarak saygı gösterilmesinin sağlanması için çalışmalarını sürdürmektedirler.